

Täysistunto

Tiistai 15.3.2016 klo 13.59—17.06

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain 54 ja 87 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 25/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

16.07 **Juho Eerola ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt tehtävät muutokset kotouttamislakiin ovat perusteltuja. Byrokratia vähenee, ja kunnat saavat aiempaa helpommin korvauksia kasvavasta taakastaan, jonka kasvu sinänsä ei tietysti mikään hyvä asia olekaan.

Haluan kuitenkin nostaa esiin vähälle huomiolle jääneen mutta yhtä lailla korvausten maksatusta koskevan tärkeän asian. Korvausten maksatukseen tarvitaan lain mukaan edelleen sopimus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Kunta ei siis käytännössä voi lakkauttaa pakolaisten vastaanottoa, vaikka haluaisi, koska jos se irtisanoo sopimuksen, se menettää jatkossa korvaukset myös niistä, jotka ovat kuntaan jo saapuneet mutta joiden osalta tämä kolme tai neljä vuotta ei ole vielä täyttynyt — tai ainakin minä tulkitsen sitä, mitä esityksessä lukee, niin, että tällaisen tilanteen se mahdollistaa. Jos asia tosiaan on näin, niin tämä on aika kohtuuton tilanne. Näitä kuntien saamia korvauksia ei pidä sitoa sopimuksen voimassaoloon eli lupaukseen siitä, että ottaa aina vain lisää näitä pakolaisia. Kun kunta on hyvässä tahdossa sopinut pakolaisten vastaanotosta, pitäisi korvaukset myös suorittaa täysimääräisesti ja luvatus mukaisesti kunnassa jo olevien pakolaisten osalta riippumatta siitä, haluaako kunta ottaa enää jatkossa näitä pakolaisia lisää.

Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat, tämän lain yhteydessä pitäisi ehdottomasti muuttaa myös kotouttamislain 44 §:ää. Siinä edellytetään 41 §:ssä tarkoitetun sopimuksen voimassaoloa ely-keskuksen kanssa. Tämä muutos tarvittaisiin, koska nykyainsäädännössä korvausten maksatus kunnille lopetetaan jo tulneiden pakolaisten osalta, jos kunta ei ole halukas ottamaan lisää eli pitämään tätä sopimusta voimassa — mikäli tosiaan oikein olen tätä esitystä tulkinnut. Toivon, että tämä asia jatkokäsittelyssä tarkennetaan, muuten kannatan oikein lämpimin sydämin tätä.

16.10 **Sirpa Paatero sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on hyvin ajankohtainen, sillä me tiedämme, että tämän kevään aikana ehkä 12 000—15 000 ihmistä viime vuoden aikana saapuneista tulee saamaan oleskeluluvan. Sen takia jo viime vuonna aloitettu uudistus, että tällainen maksatus saataisiin automatisoitua, vie hyvin tähän byrokratian

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2016 vp

vähentämissuuntaan. Valmistelua on siis tehty jo vuoden 2015 aikana siirtymiseksi sähköisen järjestelmän käyttöönottoon, ja nyt huhtikuussa pystytään tähän siirtymään.

Tässä edellytyksenä siihen, että näitä kuntakorvauksia saa, on tietenkin se, että kaikilla kunnilla on oltava kotoutumisohjelma, ja jos ei yhdellä kunnalla ole — nyt tällä hetkellä niistä on osa aika pieniä, joilla on vastaanottokeskus — ja jos sinne kotikuntapaikka saadaan, niin voi olla, että tähän riittää myöskin kuntien yhteinen kotouttamisohjelma. Meillä on hyvin erilaisia kotouttamisohjelmia tälläkin hetkellä, ja varmaan yksi kriteeri, johonka tullaan tulevaisuudessa puuttumaan, on niitten laatu, sillä nyt kun meillä on — tai ainakin oli — 115 vastaanottokeskusta, niin osa niistä oli semmoisissa kunnissa, joissa ei ollut koskaan aikaisemmin ollut vastaanottokeskuksia, ja myöskin kotikuntapaikkojen osalta ollaan uudenaikaisissa paikoissa.

Sitten toisenahan on tietenkin se, että aina on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa tehty sopimus, jotta korvauksen voi saada. Edustaja Eerolan äsken esille nostama kysymys täytyy kyllä valiokunnassa käydä läpi, että mitä tapahtuu, jos kunta jostain syystä sitten irtisanoo tämän sopimuksen sen jakson aikana, kun ihmiset ovat kotoutumassa. Toivon tietenkin, ettei näin käy, mutta... Uudistus siis tekee sen, että nykyisin ei tarvitse erillistä anomusta KEHAlle elikkä kehittämis- ja hallintokeskukselle tehdä vaan järjestelmässä hyödynnetään Väestörekisterikeskuksen tietoja, joiden perusteella sitten kunnat automaattisesti saavat nämä kotoutumiskorvaukset.

Sitten kun puhutaan kotoutumiskorvausten määrästä, niin itse en vielä ole ymmärtänyt, mistä syystä meillä on kolmen ja neljän vuoden kotoutumiskorvausmäärät, kun toiset ovat he, jotka ovat tulleet niin sanotun kiintiöjärjestelmän kautta, ja toiset sitten turvapaikanhakijoina. Mutta olisiko kunnille kohtuullista, että joka tapauksessa se korvausten jakso olisi se sama ja mielellään tietysti neljä vuotta, koska tiedetään, että nyt tällä hetkellä, kun tulee iso määrä moniinkin kuntiin ensimmäistä kertaa, tilanne on niin uusi, että se neljän vuoden korvausjakso olisi varmaan perusteltu?

Mutta tämä tekninen lakimuutos vähentää byrokratiaa, järjestelmän muuttaminen on aloitettu jo viime vuonna, ja erittäin hyvä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.